

Eurosistēmas speciālistu 2018. gada jūnija makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai¹

Lai gan gada sākumu raksturojošie rādītāji ir vājāki, nekā gaidīts, paredzams, ka euro zonas tautsaimniecības izaugsme joprojām būs stabila un turpināsies tempā, kas straujāks par potenciālo izaugsmi. Kā prognozēts iepriekšējās iespēju aplēsēs, paredzams, ka reālā IKP kāpums iespēju aplēšu periodā pakāpeniski samazināsies no 2.1% 2018. gadā līdz 1.7%. 2020. gadā², pamazām izzūdot dažiem veicinošiem faktoriem. Gaidāms, ka SPCI inflācija katrā iespēju aplēšu periodā gadā būs 1.7%, lai gan ceturkšņu dalījumā būs vērojams neliels svārstīgums. Noturīgais gada vidējās inflācijas līmenis sevī slēpj enerģijas komponenta gada pārmaiņu tempa sarukumu, kuru kompensē pakāpeniski pieaugošā SPCI inflācija (neietverot enerģiju un pārtiku), jaudas ierobežojumiem kļūstot arvien nozīmīgākiem.

1. Reālā tautsaimniecība

Reālā IKP pieauguma palēninājums 2018. gada 1. ceturksnī daļēji atspoguļo īslaicīgus faktorus, bet arī nozīmē, ka palēnināšanās notikusi agrāk, nekā gaidīts. Pēc četrus ceturkšņus pēc kārtas ilgušas spēcīgas izaugsmes 2017. gadā (0.7%) reālā IKP pieaugums 2018. gada 1. ceturksnī palēninājās līdz 0.4%. Šis kāpuma sarukums daļēji skaidrojams ar vairākiem īslaicīgiem faktoriem, t.sk. sliktiem laikapstākļiem, dažās euro zonas valstīs notikušiem streikiem un neparasti lielu slimības atvaļinājumu skaitu saistībā ar sezonālo gripas uzliesmojumu Vācijā. Turklāt nesenā euro kursa kāpuma negatīvā ietekme, iespējams, bijusi spēcīgāka, nekā gaidīts, un darbaspēka piedāvājuma ierobežojumi kļuvuši nozīmīgi agrāk, nekā paredzēts. Visbeidzot, kāpuma sarukums, iespējams, atspoguļoja arī atkāpšanos no visu 2017. gadu vērotā ļoti spēcīgā izaugsmes tempa.

¹ Šis Eurosistēmas speciālistu sagatavotās makroekonomiskās iespēju aplēses izmanto Padomes vērtējumam par tautsaimniecības attīstību un cenu stabilitātes riskiem. ECB vai Eurosistēmas speciālistu sagatavotās iespēju aplēses nav apstiprinājusi Padome, un tās ne vienmēr atspoguļo Padomes viedokli par euro zonas ekonomisko perspektīvu. Informācija par izmantotajām procedūrām un metodēm sniegta dokumentā *A guide to Eurosystem/ECB staff macroeconomic projection exercises* ("Eurosistēmas/ECB speciālistu makroekonomisko iespēju aplēšu sagatavošanas rokasgrāmata"; ECB, 2016. gada jūlijs), kas pieejams ECB interneta vietnē. Pēdējais datu aktualizēšanas termiņš attiecībā uz tehniskajiem pieņēmumiem (piemēram, naftas cenām un valūtas kursiem) bija 2018. gada 22. maijs (sk. 1. ielikumu). Cita iespēju aplēsēs iekļautā informācija atbilst stāvoklim 2018. gada 31. maijā. Šis makroekonomiskās iespēju aplēses aptver periodu no 2018. gada līdz 2020. gadam. Iespēju aplēses šādam ilgam periodam pakļautas ļoti lielai nenoteiktībai, un tas jāņem vērā, tās interpretējot. Sk. ECB 2013. gada maija "Mēneša Biļetena" rakstu *An assessment of Eurosystem staff macroeconomic projections* ("Eurosistēmas speciālistu makroekonomisko iespēju aplēšu novērtējums").

Atsevišķās tabulās un attēlos izmantoto datu pieejamu versiju sk. <http://www.ecb.europa.eu/pub/projections/html/index.en.html>.

² Skaitlisko rādītāju pamatā ir atbilstoši darbadienu skaitam koriģēti dati.

Tomēr, raugoties nākotnē, paredzams, ka reālā IKP pieaugums dažos nākamajos ceturkšņos joprojām būs stabils atbilstoši ļoti labvēlīgajam uzņēmumu un patērētāju noskaņojumam. Pēc 2018. gada 1. ceturksnī vērotā nozīmīgā krituma uzņēmumu un patērētāju konfidence aprīlī un maijā stabilizējās un vēsturiskā skatījumā joprojām bija augstā līmenī. Lai gan daži pēc datu aktualizēšanas termiņa publiskoti rādītāji bija nedaudz vājāki, nekā gaidīts, tie joprojām kopumā atbilst prognozētajam pieauguma tempam.

1. tabula

Makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai¹⁾

(gada pārmaiņas; %)

	2018. gada jūnijs				2018. gada marts			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
Reālais IKP	2.5	2.1	1.9	1.7	2.5	2.4	1.9	1.7
		[1.8–2.4] ²⁾	[0.9–2.9] ²⁾	[0.6–2.8] ²⁾		[2.1–2.7] ²⁾	[0.9–2.9] ²⁾	[0.7–2.7] ²⁾
Privātais patēriņš	1.7	1.6	1.7	1.5	1.9	1.7	1.7	1.5
Valdības patēriņš	1.2	1.3	1.3	1.2	1.2	1.2	1.2	1.1
Kopējā pamatkapitāla veidošana	3.3	4.2	3.3	2.8	3.7	4.4	3.4	2.8
Eksports ³⁾	5.4	4.2	4.4	3.8	5.2	5.3	4.1	3.8
Imports ³⁾	4.6	4.1	4.7	4.0	4.6	5.1	4.5	4.0
Nodarbinātība	1.6	1.4	1.1	0.8	1.7	1.4	1.1	0.8
Bezdarba līmenis (% no darbaspēka)	9.1	8.4	7.8	7.3	9.1	8.3	7.7	7.2
SPCI	1.5	1.7	1.7	1.7	1.5	1.4	1.4	1.7
		[1.6–1.8] ²⁾	[1.0–2.4] ²⁾	[0.9–2.5] ²⁾		[1.1–1.7] ²⁾	[0.6–2.2] ²⁾	[0.8–2.6] ²⁾
SPCI (neietverot enerģiju)	1.2	1.3	1.7	1.9	1.2	1.2	1.6	1.9
SPCI (neietverot enerģiju un pārtiku)	1.0	1.1	1.6	1.9	1.0	1.1	1.5	1.8
SPCI (neietverot enerģiju, pārtiku un netiešo nodokļu pārmaiņas ⁴⁾)	1.0	1.1	1.5	1.9	1.0	1.1	1.5	1.8
Vienības darbaspēka izmaksas	0.7	1.5	1.2	1.8	0.8	1.1	1.2	1.8
Atlīdzība vienam nodarbinātajam	1.6	2.3	2.1	2.7	1.6	2.2	2.0	2.7
Darba ražīgums	0.9	0.7	0.9	0.9	0.8	1.0	0.8	0.9
Valdības budžeta bilance (% no IKP)	-0.9	-0.7	-0.8	-0.5	-1.0	-0.7	-0.6	-0.3
Strukturālā budžeta bilance (% no IKP) ⁵⁾	-0.9	-0.9	-1.0	-0.9	-1.0	-1.0	-0.9	-0.9
Valdības bruto parāds (% no IKP)	86.7	84.8	82.7	80.4	86.7	84.4	82.1	79.7
Tekošā konta bilance (% no IKP)	3.5	2.9	2.5	2.5	3.7	4.2	4.3	4.5

1) Reālais IKP un tā komponenti noteikti, izmantojot atbilstoši darbadienu skaitam koriģētus datus. Eurostat 2018. gada 7. jūnija publikojumā par IKP un tā būtiskajiem komponentiem (publicēts pēc datu aktualizēšanas termiņa) norādītais 2017. gada reālā IKP pieauguma temps (2.6%) koriģēts atbilstoši darbadienu skaitam.

2) Diapazonus, ko izmanto, lai atainotu iespēju aplēses, veido, izmantojot faktiskā iznākuma un vairāku iepriekšējo gadu laikā sagatavoto iespēju aplēšu atšķirības. Diapazonus ir divreiz lielāks par šo atšķirību vidējo absolūto vērtību. Diapazonu aprēķināšanai izmantotā metode, t.sk. korekcijas, kas veiktas, lai atspoguļotu izņēmuma gadījumus, skaidrota dokumentā *New procedure for constructing Eurosystem and ECB staff projection ranges* ("Jauna Eurosistēmas un ECB speciālistu iespēju aplēšu diapazonu noteikšanas procedūra"; ECB, 2009. gada decembris), kas pieejams ECB interneta vietnē.

3) Ietver euro zonas iekšējo tirdzniecību.

4) Apakšindekss balstīts uz aplēsēm par netiešo nodokļu faktisko ietekmi. Tas var atšķirties no Eurostat datiem, kuros nodokļu ietekme nekavējoties pilnībā tiek atspoguļota SPCI.

5) To aprēķina, no valdības bilances atņemot tautsaimniecības attīstības ciklisko svārstību ietekmi un valdību veiktos pagaidu pasākumus (skaidrojumu par ECBS pieeju sk. Pētījumu sērijā, Nr. 77, ECB, 2001. gada septembris, un Pētījumu sērijā, Nr. 579, ECB, 2007. gada janvāris). Strukturālās bilances iespēju aplēse netiek iegūta no ražošanas apjoma starpības apkopojošā rādītāja. Saskaņā ar ECBS metodoloģiju cikliskos komponentus dažādiem ieņēmumu un izdevumu posteņiem aprēķina atsevišķi. Sīkāku izklāstu sk. 2012. gada marta "Mēneša Bijetena" ielikumā *Cyclical adjustment of the government budget balance* ("Valdības budžeta bilances cikliskās korekcijas") un 2014. gada septembra "Mēneša Bijetena" ielikumā "Strukturālā bilance kā pamatā esošās fiskālās pozīcijas rādītājs".

Vidējā termiņā joprojām saglabāsies turpmākas izaugsmes pamatnosacījumi.

Gaidāms, ka vairāki labvēlīgi faktori arī turpmāk atbalstīs iekšzemes pieprasījumu. Turpināsies ECB ļoti stimulējošās monetārās politikas nostājas transmisija uz tautsaimniecību. Joprojām būs vērojams privātajam sektoram izsniegto aizdevumu atlikuma kāpums zemu procentu likmju un labvēlīgu banku aizdevumu nosacījumu ietekmē. Mazāka nepieciešamība samazināt aizņemto līdzekļu īpatsvaru arī palīdzēs uzlabot privāto izdevumu dinamiku. Turklāt pozitīviem darba tirgus apstākļiem un tīrās vērtības kāpumam vajadzētu labvēlīgi ietekmēt privāto patēriņu un mājokļos veikto ieguldījumu pieaugumu. Vienlaikus turpinās palielināties uzņēmumu ieguldījumi, atspoguļojot arī ar augošo pieprasījuma spiedienu un augstu jaudu izmantošanas līmeni saistīto peļņas palielināšanos. Gaidāms, ka euro zonas eksporta pieaugums joprojām būs stabils, jo to labvēlīgi ietekmē turpmāka pasaules ekonomiskās aktivitātes paplašināšanās un ar to saistītais euro zonas ārējā pieprasījuma kāpums.

Tomēr paredzams, ka reālā IKP pieaugums iespēju aplēšu periodā pamazām saruks, pakāpeniski izzūdot dažiem veicinošiem faktoriem. Gaidāms, ka iespēju aplēšu periodā pakāpeniski samazināsies agrāko monetārās politikas pasākumu ietekme. Gaidāms, ka euro zonas ārējā pieprasījuma pieauguma palēnināšanās slāpēs eksporta izaugsmi. Gaidāms, ka palēnināsies arī nodarbinātības kāpums, un tas daļēji saistīts ar to, ka darbaspēka trūkums dažās euro zonas valstīs kļūst arvien krasāks. Papildus gaidāms, ka privātā patēriņa izaugsme kļūs mērenāka, atspoguļojot uzkrājumu rādītāja normalizēšanos un uzlabošanos no zema līmeņa saistībā ar ciklisko ekspansiju dažās euro zonas valstīs.

Paredzams, ka reāli rīcībā esošo ienākumu kāpums 2018. un 2019. gadā nostiprināsies saistībā ar darba samaksas pieaugumu un tiešo nodokļu pazemināšanu, bet 2020. gadā atkal pavājināsies. Gaidāms, ka spēcīgāka darba samaksas palielinājuma ietekmē bruto darba samaksas devums rīcībā esošo ienākumu kāpumā 2018. gadā būtiski palielināsies, bet atlikušajā periodā nedaudz samazināsies, jo turpmāks nominālās darba samaksas pieaugums nevar pilnībā kompensēt lēnāka nodarbinātības kāpuma ietekmi. Paredzams, ka citu iedzīvotāju ienākumu pieaugums kļūs nedaudz spēcīgāks atbilstoši peļņas palielinājumam. Gaidāms, ka neto fiskālo pārvedumu ieguldījums 2018. un 2019. gadā kļūs mazāk negatīvs saistībā ar sociālās apdrošināšanas iemaksu un tiešo nodokļu pazemināšanu, bet 2020. gadā atkal nostiprināsies. Kopumā gaidāms, ka reāli rīcībā esošo ienākumu pieauguma struktūra būs mazāk labvēlīga majsaimniecību tēriņiem, jo patēriņš parasti krasāk reaģē uz papildu ienākumiem, kas saistīti ar nodarbinātības kāpumu, nevis reālās darba samaksas pārmaiņām.

Paredzams, ka iespēju aplēšu periodā privātais patēriņš būs galvenais izaugsmes virzītājspēks. Labvēlīga patērētāju konfidence, gaidāmā turpmākā darba tirgus apstākļu uzlabošanās un reālās darba samaksas vienam nodarbinātajam kāpums norāda uz stabilu patēriņa palielināšanos dažos nākamajos ceturkšņos. Taču paredzams, ka iespēju aplēšu periodā privātā patēriņa pieaugums būs nedaudz lēnāks par reāli rīcībā esošo ienākumu kāpumu, jo domājams, ka majsaimniecības arvien vairāk novirzīs ienākumus uzkrājumu veidošanai.

Privātā patēriņa kāpumu vajadzētu veicināt labvēlīgiem banku kreditēšanas nosacījumiem, ko stiprina ECB monetārās politikas pasākumi, un aizņemto līdzekļu īpatsvara samazināšanā panāktajam progresam. Lai gan zemās procentu likmes ietekmējušas gan mājsaimniecību procentu ienākumus, gan procentu maksājumus, to ietekme parasti ir labvēlīgāka neto aizņēmējiem nekā neto noguldītājiem. Tā kā neto aizņēmējiem parasti ir lielākas marginālās patēriņa vajadzības, šādai situācijai vajadzētu veicināt kopējo privāto patēriņu. Turklāt arī mājsaimniecību neto vērtības kāpumam un aizņemto līdzekļu īpatsvara samazināšanā panāktajam progresam vajadzētu stimulēt patēriņu.

Gaidāms, ka mājsaimniecību uzkrājumu rādītājs iespēju aplēšu periodā pakāpeniski pieaugs no vēsturiski zema līmeņa. Uzkrājumu rādītājs pēdējā laikā samazinājies, galvenokārt atspoguļojot mājsaimniecību ekonomiskās un finanšu situācijas uzlabošanos, zināmu atliktā pieprasījuma apmierināšanu, veicot iepriekš atliktus lielus pirkumus, un ļoti zemo procentu likmju ietekmi uz tieksmi veidot uzkrājumus. Paredzams, ka uzkrājumu rādītājs iespēju aplēšu periodā palielināsies, lielākoties atspoguļojot situācijas normalizēšanos cikliskās ekspansijas kontekstā. Turklāt gaidāms, ka mājsaimniecību uzkrājumu rādītājs pieaugs, reaģējot uz tiešo nodokļu pazemināšanu dažās valstīs.

1. ielikums

Tehniskie pieņēmumi par procentu likmēm, valūtu kursiem un izejvielu cenām

Salīdzinājumā ar 2018. gada marta iespēju aplēsēm tehniskie pieņēmumi ietver zemāku euro kursu (īpaši attiecībā pret ASV dolāru), augstākas naftas cenas ASV dolāros un zemākas procentu likmes. Tehniskie pieņēmumi par procentu likmēm un izejvielu cenām balstīti uz tirgus gaidām atbilstoši stāvoklim 2018. gada 22. maijā. Īstermiņa procentu likmes attiecas uz 3 mēnešu EURIBOR, tirgus gaidas iegūstot, pamatojoties uz biržā tirgoto nākotnes līgumu procentu likmēm. Saskaņā ar attiecīgo metodiku šo īstermiņa procentu likmju vidējais rādītājs 2018. gadā būs -0.3% , 2019. gadā -0.2% un 2020. gadā -0.2% . Tirgus gaidas attiecībā uz euro zonas valstu valdības 10 gadu obligāciju nominālajām peļņas likmēm rāda, ka 2018. gadā vidējais līmenis būs 1.2% , 2019. gadā 1.5% un 2020. gadā 1.7% .³ Salīdzinājumā ar 2018. gada marta iespēju aplēsēm tirgus gaidas attiecībā uz īstermiņa procentu likmēm 2019. un 2020. gadā koriģētas un pazeminātas attiecīgi par 10 bāzes punktiem un 20 bāzes punktiem, savukārt ilgtermiņa procentu likmes iespēju aplēšu periodā koriģētas un pazeminātas aptuveni par 15 bāzes punktiem.

Attiecībā uz izejvielu cenām, pamatojoties uz tendenci biržā tirgoto nākotnes līgumu tirgū un izmantojot vidējo rādītāju divu nedēļu periodā, kas beidzās 2018. gada 22. maijā – pēdējā datu aktualizēšanas dienā –, pieņemts, ka *Brent* jēlnaftas cena palielināsies no 54.4 ASV dolāriem par barelu 2017. gadā līdz 74.5 ASV dolāriem par barelu 2018. gadā un samazināsies attiecīgi līdz 73.5 ASV dolāriem par barelu un 68.7 ASV dolāriem par barelu 2019. un 2020. gadā. Šī tendence norāda, ka salīdzinājumā ar 2018. gada marta iespēju aplēsēm naftas cenas ASV dolāros

³ Pieņēmums par euro zonas valstu valdības 10 gadu obligāciju nominālajām peļņas likmēm balstīts uz valstu 10 gadu etalonobligāciju vidējām svērtajām peļņas likmēm, kuras svērtas ar IKP gada rādītājiem un paplašinātas atbilstoši nākotnes tendencēm, kas iegūtas no ECB euro zonas visu 10 gadu obligāciju nominālās peļņas likmes, sākotnējo neatbilstību starp abām laikrindām konstanti piemērojot visā iespēju aplēšu periodā. Pieņemts, ka konkrētu valstu valdības obligāciju peļņas likmju un atbilstošo euro zonas vidējo rādītāju starpības visā iespēju aplēšu periodā saglabājas konstantas.

2018. gadā būs par 14.6% augstākas, 2019. gadā – par 20.2% augstākas un 2020. gadā – par 17.7% augstākas. Tiek pieņemts, ka neenerģijas izejvielu cenas ASV dolāros būtiski palielināsies 2018. gadā, bet pēc tam pieaugums būs nedaudz mērenāks.⁴

Pieņemts, ka divpusējie valūtu kursi iespēju aplēšu periodā nemainīsies salīdzinājumā ar vidējiem rādītājiem, kuri dominēja divu nedēļu periodā, kas beidzās pēdējā datu aktualizēšanas dienā 2018. gada 22. maijā. Tas nozīmē, ka vidējais ASV dolāra kurss attiecībā pret euro 2018. gadā būs 1.20 un 2019. un 2020. gadā – 1.18 (2018. gada marta iespēju aplēsēs – 1.24). Euro efektīvais kurss (noteikts attiecībā pret 38 tirdzniecības partnervalstu valūtām) būs par 0.3% zemāks, nekā tika pieņemts 2018. gada marta iespēju aplēsēs.

Tehniskie pieņēmumi

	2018. gada jūnijs				2018. gada marts			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
3 mēnešu EURIBOR (gadā; %)	-0.3	-0.3	-0.2	0.2	-0.3	-0.3	-0.1	0.4
Valdības 10 gadu obligāciju peļņas likmes (gadā; %)	1.0	1.2	1.5	1.7	1.0	1.3	1.6	1.9
Naftas cena (ASV dolāros par barelu)	54.4	74.5	73.5	68.7	54.4	65.0	61.2	58.3
Neenerģijas izejvielu cenas (ASV dolāros; gada pārmaiņas; %)	7.9	9.3	2.5	4.1	7.9	7.4	3.2	4.5
ASV dolāra kurss attiecībā pret euro	1.13	1.20	1.18	1.18	1.13	1.23	1.24	1.24
Euro nominālais efektīvais kurss (ENEK38; gada pārmaiņas; %)	2.2	4.4	-0.1	0.0	2.2	4.5	0.1	0.0

Gaidāms, ka ieguldījumu mājokļos kāpums turpināsies, taču tas notiks lēnākā tempā salīdzinājumā ar iepriekšējos divos gados vēroto. Ieguldījumu mājokļos izaugsmes temps 2017. gada 2. pusgadā palēninājās, jo būvniecības nozarē dažās euro zonas valstīs bija vērojami arvien nopietnāki piedāvājuma puses ierobežojumi, īpaši – darbaspēka trūkums. Iespēju aplēšu periodā saglabāsies pamatnosacījumi, lai ieguldījumu mājokļos atjaunošanās turpinātos, un aptaujas liecina, ka nākamo divu gadu laikā arvien vairāk mājsaimniecību plāno iegādāties vai būvēt mājokli vai, visbiežāk, uzsākt mājokļa labiekārtošanu. Tomēr, neraugoties uz spēcīgo pieprasījumu pēc mājokļiem, gaidāms, ka izaugsmi kavēs arvien nozīmīgāki jaudas ierobežojumi būvniecības nozarē, nedaudz stingrāki finansēšanas nosacījumi un nelabvēlīgas demogrāfiskās tendences.

Gaidāms, ka iespēju aplēšu periodā turpināsies uzņēmumu ieguldījumu kāpums, lai gan pieauguma temps palēnināsies. Gaidāms, ka uzņēmumu ieguldījumu dinamiku arī turpmāk veicinās vairāki faktori: uzņēmumu konfidence joprojām ir ļoti augsta, ņemot vērā labvēlīgas ražošanas gaidas un augstus pasūtījumu rādītājus; jaudu izmantošana joprojām ievērojami pārsniedz tās ilgtermiņa vidējo rādītāju, un aprīkojuma trūkums arvien biežāk tiek minēts kā ražošanu ierobežojošs faktors apstrādes rūpniecībā; gaidāms, ka finansēšanas

⁴ Pieņēmumi par naftas un pārtikas izejvielu cenām balstīti uz biržā tirgto nākotnes līgumu cenām līdz iespēju aplēšu perioda beigām. Pieņemts, ka pārējo neenerģijas dabas resursu cenas līdz 2019. gada 2. ceturksnim atbildīs biržā tirgto nākotnes līgumu cenām un pēc tam attīstīsies atbilstoši pasaules ekonomiskajai aktivitātei.

nosacījumi iespēju aplēšu periodā saglabāsies ļoti labvēlīgi; un gaidāms peļņas pieaugums nefinanšu sabiedrību sektorā, kuram jau ir daudz brīvu naudas līdzekļu. Turklāt pēdējos gados novērotās straujās akciju cenu atveseļošanās un mērena parāda finansējuma kāpuma ietekmē sviras rādītājs (parāda attiecība pret kopējiem aktīviem) nefinanšu sabiedrību sektorā atrodas tuvu vēsturiski zemākajam līmenim. Taču konsolidētais bruto parāda rādītājs (parāda attiecība pret ienākumiem) sarucis daudz mazāk un pašlaik atrodas līmenī, kāds bija pirms krīzes. Pakāpenisks uzņēmumu ieguldījumu pieauguma tempa sarukums iespēju aplēšu periodā arī atspoguļo gan iekšzemes pieprasījuma, gan ārējā pieprasījuma pieauguma kopējo kritumu.

2. ielikums

Starptautiskā vide

Lai gan globālā ekonomiskā izaugsme turpinās, jaunākie dati liecina par nelielu izaugsmes tempa vājināšanos. Peļņas likmju paaugstināšanās, akciju tirgus svārstīgums un ASV dolāra kursa kāpums noteikuši nedaudz stingrākus finanšu nosacījumus, un dažas jaunās tirgus ekonomikas valstis pēdējās nedēļās pieredzējušas spēcīgu finanšu tirgus spriedzi. Naftas cenu kāpums ierobežojis naftu importējošo valstu izaugsmes perspektīvas. Tomēr tuvākajā laikā pamatā saglabājas stabila pasaules izaugsmes perspektīva. Stimulējoša monetārā politika pozitīvi ietekmē attīstīto valstu tautsaimniecības, un ASV īstenotie vērienīgie fiskālās stimulēšanas pasākumi īpaši labvēlīgi ietekmējuši ASV tautsaimniecību. Uz eksportu orientēto tautsaimniecību izaugsmi veicinājusi tirdzniecības aktivitātes atjaunošanās, un izejvielu eksportētājvalstu tautsaimniecību labvēlīgi ietekmē izejvielu cenu kāpums. Lai gan palielinājušās bažas par protekcionisma politiku, līdz šim ieviestajiem tarifu paaugstinājumiem (tērauda un alumīnija importam ASV), iespējams, būs tikai neliela tieša makroekonomiskā ietekme. Tomēr vispārējā virzība uz spēcīgāku protekcionisma politiku varētu negatīvi ietekmēt ieguldītāju konfidenci. Tālākā perspektīvā, attīstīto valstu ekonomiskās attīstības cikliem tuvojoties augstākajam punktam un pakāpeniski mazinoties atbalstošajiem politikas pasākumiem, vidējā termiņā gaidāma ekonomiskās aktivitātes palēnināšanās. Ķīnas virzība uz lēzenāku izaugsmes trajektoriju, kas mazāk atkarīga no politikas stimuliem, iespējams, negatīvi ietekmēs perspektīvu. Turklāt, lai gan izejvielu eksportētājvalstu tautsaimniecības atveseļojas, tām joprojām nepieciešama fiskālā konsolidācija. Kopumā paredzams, ka pasaules (neietverot euro zonu) IKP kāpums pieaugs no 3.8% 2017. gadā līdz 4.0% 2018. gadā un pēc tam līdz 2020. gadam palēnināsies līdz 3.7%. Salīdzinājumā ar 2018. gada marta iespēju aplēsēm globālā IKP kāpums 2018. un 2019. gadam koriģēts un pazemināts par 0.1 procentu punktu. Korekcija 2018. gadam atspoguļo attīstītajās valstīs reģistrētus vājākus datus gada sākumā, bet korekcija 2019. gadam atspoguļo nelabvēlīgāku perspektīvu dažās jaunajās tirgus ekonomikas valstīs.

Starptautiskā vide

(gada pārmaiņas; %)

	2018. gada jūnijs				2018. gada marts			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
Pasaules (neietverot euro zonu) reālais IKP	3.8	4.0	3.9	3.7	3.8	4.1	3.9	3.7
Pasaules (neietverot euro zonu) tirdzniecība ¹⁾	5.2	5.1	4.6	4.0	5.6	4.9	4.5	3.9
Euro zonas ārējais pieprasījums ²⁾	5.2	5.2	4.3	3.7	5.5	4.7	4.1	3.6

1) Aprēķināts kā importa vidējais svērtais apjoms.

2) Aprēķināts kā euro zonas tirdzniecības partnervalstu importa vidējais svērtais apjoms.

Pēc spēcīgas izaugsmes 2017. gadā pasaules tirdzniecības rādītāji liecina par nelielu palēnināšanos šā gada pirmajos mēnešos. Neraugoties uz to, turpmākam cikliskās izaugsmes tempam tuvākajā laikā vajadzētu veicināt pasaules tirdzniecību, kompensējot ASV un Ķīnas paaugstināto tarifu negatīvo ietekmi. Tomēr gaidāms, ka, cikliskajai ietekmei izzūdot, globālās tirdzniecības izaugsme būs lēnāka un vidējā termiņā kopumā atbildīs globālajai aktivitātei. Gaidāms, ka euro zonas ārējais pieprasījums 2018. gadā augs par 5.2% un līdz 2020. gadam kāpums palēnināsies līdz 3.7%. Salīdzinājumā ar 2018. gada marta iespēju aplēsēm euro zonas ārējā pieprasījuma gada pieauguma temps 2018. gadā koriģēts un paaugstināts par 0.5 procentu punktiem saistībā ar 2017. gada 4. ceturkšņa datu augšupvērstās korekcijas pārnesto ietekmi, kas kompensē 2018. gada sākumā vēroto nedaudz vājāku pasaules importa izaugsmi. Euro zonas ārējā pieprasījuma kāpums 2019. un 2020. gadam koriģēts un nedaudz palielināts, galvenokārt atspoguļojot vairāk tirdzniecības balstītas izaugsmes gaidas dažās Centrāleiropas un Austrumeiropas valstīs.

Paredzams, ka eksportu uz ārpus euro zonas esošajām valstīm ierobežos agrākais euro kursa kāpums un ārējā pieprasījuma vājināšanās.

Gaidāms, ka nākamajos ceturkšņos eksports uz ārpus euro zonas esošajām valstīm palielināsies lēnākā tempā nekā euro zonas ārējais pieprasījums sakarā ar agrāko euro kursa kāpumu, kas netieši norāda uz turpmākiem nelieliem eksporta tirgus daļu zaudējumiem. Gaidāms, ka importu no ārpus euro zonas esošajām valstīm labvēlīgi ietekmēs pozitīvā iekšzemes pieprasījuma dinamika un – nākamajos ceturkšņos – augstāks euro kurss. Paredzams, ka importa pieaugums palēnināsies mazāk nekā eksporta kāpums, tāpēc neto tirdzniecības devums tautsaimniecības izaugsmē (kas bija ļoti pozitīvs 2017. gadā) iespēju aplēšu periodā būs tikai nedaudz pozitīvs.

Paredzams, ka nodarbinātības pieaugums palēnināsies, jo dažās valstīs

darbaspēka trūkums kļūs arvien nozīmīgāks. Nodarbinātības līmenis nodarbināto skaita izteiksmē euro zonā 2017. gada 4. ceturksnī palielinājās par 0.3%, un tiek lēsts, ka tas turpinājis augt 2018. gada 1. ceturksnī. Nesenais spēcīgais nodarbinātības kāpums aptver dažādas valstis, un uz nākotni orientētie apsekojumi liecina, ka tuvākajā nākotnē gaidāms turpmāks stabils nodarbinātības pieaugums. Tomēr paredzams, ka nodarbinātības kāpums kļūs nedaudz lēnāks. Gaidāms, ka dažu labvēlīgu pagaidu faktoru (piemēram, dažās euro zonas valstīs īstenoto stimulējošo fiskālo pasākumu) ietekme 2018. gadā pakāpeniski izzūdīs, un dažās valstīs gaidāma nodarbinātības līmeņa samazināšana valsts sektorā. Pieņemts, ka pēc tam darbaspēka piedāvājuma trūkums dažās valstīs kļūs vēl jūtamāks.

Paredzams, ka darbaspēka pieaugumu arvien vairāk kavēs piedāvājuma trūkums. Gaidāms, ka darbaspēka apjoms iespēju aplēšu periodā turpinās palielināties, atspoguļojot nodarbināto neto imigrāciju, paredzamo bēgļu integrāciju un darba tirgus līdzdalības līmeņa turpmāku paaugstināšanos. Tomēr paredzams, ka šo labvēlīgo ietekmi iespēju aplēšu periodā pakāpeniski pārspēs ar iedzīvotāju novecošanu saistītā negatīvā ietekme, jo vecāka gadagājuma darbinieki pamet darbu lielākā skaitā, nekā darbu uzsāk gados jaunāki cilvēki, un vecāka gadagājuma iedzīvotājiem ir zemāks līdzdalības līmenis (lai gan šajā ziņā gaidāms neliels pieaugums).

Gaidāms, ka 2020. gadā bezdarba līmenis saruks līdz 7.3%. Bezdarba līmenis 2018. gada 1. ceturksnī samazinājās līdz 8.6% (zemākais līmenis kopš 2008. gada beigām). Nākotnē paredzams turpmāks būtisks bezdarbnieku skaita sarukums, tam pietuvojoties zemākajam punktam periodā pirms krīzes.

Darba ražīguma kāpums būs noturīgs, atspoguļojot tā ciklisko raksturu. Darba ražīgums 2017. gadā palielinājās par 0.9%. Nākotnē minētā nodarbinātības pieauguma palēnināšanās, augošā kapitāla izmantošana atslābuma mazināšanās apstākļos, lielāks viena nodarbinātā nostrādāto stundu skaits un neliels kopējās faktoru produktivitātes kāpums norāda, ka darba ražīguma pieaugums uz vienu nodarbināto iespēju aplēšu periodā kopumā būs noturīgs. Taču gaidāms, ka tas joprojām būs nedaudz zemāks par vidējo līmeni pirms krīzes (1.0%).

Gaidāms, ka reālā IKP pieaugums iespēju aplēšu periodā būs straujāks nekā potenciālā izaugsme. Tiek lēsts, ka potenciālais izlaides kāpuma temps pēdējos gados nedaudz paātrinājies. To veicinājis arvien lielāks kapitāla un kopējās faktoru produktivitātes devums. Neraugoties uz to, ka potenciālās izaugsmes temps joprojām būs lēnāks nekā reālā IKP faktiskais pieaugums, gaidāms, ka iespēju aplēšu perioda beigās tas būs nedaudz lēnāks salīdzinājumā ar izaugsmi pirms krīzes. Taču jāatzīmē, ka ne potenciālo izaugsmi, ne tās noteicējfaktorus nav iespējams novērot, un ar šādām aplēsēm saistīta būtiska nenoteiktība.

Salīdzinājumā ar 2018. gada marta iespēju aplēsēm reālā IKP kāpums 2018. gadam koriģēts un pazemināts un 2019. un 2020. gadam kopumā nav mainījies. 2018. gada prognožu leļupvērstā korekcija galvenokārt saistīta ar vājāku, nekā gaidīts, reālā IKP izaugsmi 1. ceturksnī.

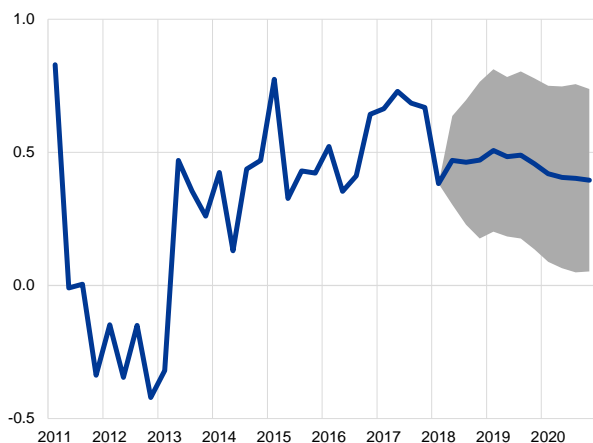
1. attēls

Makroekonomiskās iespēju aplēses¹⁾

(ceturkšņa dati)

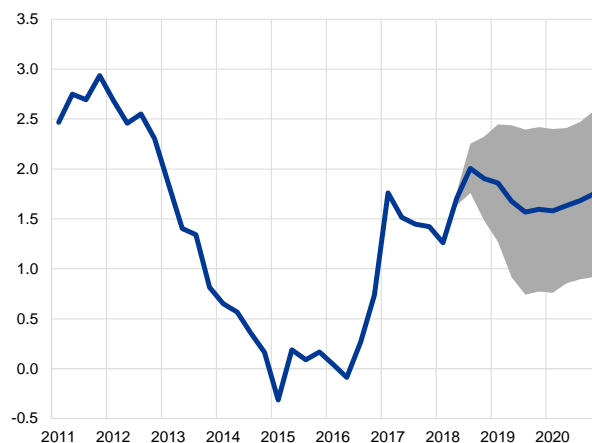
Euro zonas reālais IKP²⁾

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni; %)

Euro zonas SPCI

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu; %)

1) Diapazonus, ko izmanto galveno iespēju aplēšu ataiņošanai, veido, izmantojot faktiskā iznākuma un vairāku iepriekšējo gadu laikā sagatavoto iespēju aplēšu atšķirības. Diapazons ir divreiz lielāks par šo atšķirību vidējo absolūto vērtību. Diapazonu aprēķināšanai izmantotā metode, t.sk. korekcijas, kas veiktas, lai atspoguļotu izņēmuma gadījumus, skaidrota dokumentā *New procedure for constructing Eurosystem and ECB staff projection ranges* ("Jauna Eurosistēmas un ECB speciālistu iespēju aplēšu diapazonu noteikšanas procedūra"; ECB, 2009. gada decembris), kas pieejams ECB interneta vietnē.

<http://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/newprocedureforprojections200912en.pdf?917c588c190f66c694c463d2cee934d4>

2) Atbilstoši darba dienenu skaitam koriģēti dati.

2. Cenas un izmaksas

Paredzams, ka katrā iespēju aplēšu perioda gadā SPCI inflācija saglabāsies 1.7% līmenī, SPCI enerģijas cenu inflācijas sarukumam kompensējot pakāpenisko SPCI (neietverot enerģiju un pārtiku) inflācijas kāpumu. Lai gan gaidāms, ka SPCI enerģijas cenu inflācija turpmākajos mēnešos pieaugs, atspoguļojot neseno naftas cenu kāpumu un nelielus augšupvērstus bāzes efektus, no 2018. gada beigām līdz 2019. gada vidum tai vajadzētu strauji sarukt spēcīgu lejupvērstu bāzes efektu dēļ. Pēc tam gaidāms, ka tās devums kopējā SPCI inflācijā būs negatīvs, atspoguļojot biržā tirgoto naftas nākotnes līgumu cenu līknes lejupvērstu tendenci, neraugoties uz nelielu enerģijas nodokļu augšupvērstu ietekmi. Paredzams, ka SPCI pārtikas cenu inflācija iespēju aplēšu periodā kopumā nemainīsies un būs aptuveni 2.0%. Gaidāms, ka, piedāvājuma ierobežojumiem kļūstot arvien nozīmīgākiem, SPCI inflācija (neietverot enerģiju un pārtiku) pieaugs. Paredzams, ka, augošie darbaspēka piedāvājuma ierobežojumi dažās valstīs, palielinoties darbaspēka trūkumam darba tirgū, īpaši veicinās darba samaksas kāpumu un, ņemot vērā samērā nemainīgo darba ražīguma perspektīvu, veidosies augstākas vienības darbaspēka izmaksas, kam vismaz daļēji vajadzētu izpausties cenās. Gaidāms, ka nelielu papildu augšupvērstu ietekmi uz SPCI inflāciju (neietverot enerģiju un pārtiku) veidos ārējās cenu norises, jo agrākais naftas cenu kāpums un pieņēmumi par neenerģijas izejvielu cenu pieaugumu netieši ietekmē šo inflācijas komponentu. Paredzams, ka SPCI inflācija (neietverot enerģiju un pārtiku) pakāpeniski pieaugs līdz 1.9% 2020. gadā.

Gaidāms, ka, apstākļiem darba tirgū kļūstot saspringtākiem un beidzoties pasākumiem, kuri pēdējos gados ierobežojuši darba samaksas kāpumu dažās valstīs, darba samaksas pieaugums iespēju aplēšu periodā kļūs būtiski straujāks. Paredzams, ka atlīdzības vienam nodarbinātajam pieaugums palielināsies no 1.6% 2017. gadā līdz 2.7% 2020. gadā.⁵ Gaidāms, ka vienības darbaspēka izmaksas pieaugums būs līdzīgs atlīdzības vienam nodarbinātajam palielinājumam, ņemot vērā pamatā nemainīgo darba ražīguma kāpuma tempu iespēju aplēšu periodā. Galvenais darba samaksas pieaugumu noteicošais faktors ir gaidāmā turpmākā euro zonas darba tirgus apstākļu uzlabošanās, pieaugot ierobežojumiem darba tirgū un dažos euro zonas reģionos būtiski trūkstot darbaspēkam. Vairākās euro zonas valstīs vienošanās par darba samaksu rezultāti liecina par labvēlīgu darba samaksas kāpuma tempu atbilstoši atslābuma mazināšanās tendencei. Var gaidīt, ka līdztekus cikliskajam tempam arī 2017. gadā novērotais nozīmīgais kopējās inflācijas kāpums salīdzinājumā ar trim iepriekšējiem gadiem ietekmēs darba samaksas pieaugumu tajās euro zonas valstīs, kurās darba samaksas noteikšanas process ietver retrospektīvas indeksācijas elementus. Turklāt ar krīzi saistītajiem faktoriem, kuriem bija ierobežojoša ietekme uz darba samaksas kāpumu, piemēram, nepieciešamībai saglabāt mērenu darba samaksas pieaugumu, lai dažās valstīs atgūtu cenu konkurētspēju, un slēptajiem darba samaksas kāpuma ierobežojumiem, ņemot vērā nominālās darba samaksas samazināšanas saistošo neelastību krīzes laikā, vajadzētu pakāpeniski izzust, tautsaimniecības izaugsmei turpinoties un plašāk aptverot euro zonas valstis. Turklāt gaidāms, ka daži valdības pasākumi, kas agrāk ierobežojuši darba samaksas kāpumu, kļūs mazāk nozīmīgi.

Gaidāms, ka peļņas maržas iespēju aplēšu periodā nepastiprinās inflācijas spiedienu. Ņemot vērā ierobežoto uzņēmumu cenu noteikšanas spēju, gaidāms, ka paredzamais vienības darbaspēka izmaksu un neto netiešo nodokļu par vienu produkcijas vienību kāpums mazinās peļņas maržu paplašināšanās tempu, īpaši iespēju aplēšu perioda beigās.

Gaidāms, ka ārējais cenu spiediens saglabāsies pozitīvs, tomēr domājams, ka iespēju aplēšu periodā tas mazināsies. Importa deflators 2017. gadā būtiski pieauga, atspoguļojot naftas un citu izejvielu cenu attīstības tendences maiņu. Importa cenu attīstībai iespēju aplēšu periodā vajadzētu kļūt mērenākai. Tas atspoguļo naftas cenu sarukuma tendenci un agrāko euro kursa nostiprināšanos, kas ierobežos augošo naftas izejvielu cenu un pakāpeniski augošā pamatā esošā pasaules cenu spiediena ietekmi saistībā ar globālā atslābuma samazināšanos.

Salīdzinājumā ar 2018. gada marta iespēju aplēsēm SPCI inflācijas perspektīva 2018. un 2019. gadā koriģēta un būtiski paaugstināta. Nozīmīgā augšupvērstā korekcija pieņēmumos par naftas cenām ASV dolāru izteiksmē vienlaikus ar euro kursa kritumu attiecībā pret ASV dolāru nozīmē būtisku enerģijas patēriņa cenu inflācijas augšupvērstu korekciju īstermiņa perspektīvā. SPCI inflācija (neietverot

⁵ 2019. gadā gaidāmais īslaicīgais palēninājums atspoguļo Francijā īstenoto fiskālo pasākumu, proti, nodokļu kredīta (CICE) pārveidi par pastāvīgu darba devēju veikto sociālā nodrošinājuma iemaksu pazeminājumu. Tā kā atlīdzības vienam nodarbinātajam un vienības darbaspēka izmaksu kāpuma mazināšanās lielā mērā kompensē atbilstošs peļņas maržu pieaugums, gaidāmā ietekme uz cenu noteikšanu ir ierobežota.

enerģiju un pārtiku) 2019. un 2020. gadam koriģēta un nedaudz paaugstināta saistībā ar naftas cenu kāpuma augšupvērsto novēloto netiešo ietekmi un atlīdzības vienam nodarbinātajam pieauguma nelielām augšupvērstām korekcijām.

3. Fiskālās perspektīvas

Paredzams, ka euro zonas fiskālā nostāja 2018. gadā būs nedaudz ekspansīva, bet 2019. un 2020. gadā – vidēji kopumā neitrāla. Fiskālās politikas nostāju mēra kā cikliski koriģētās sākotnējās bilances (neietverot valdības palīdzību finanšu sektoram) pārmaiņas. 2018. gadā ekspansīvo nostāju pamatā veidoja tiešo nodokļu un sociālās apdrošināšanas iemaksu samazināšana un pieņēmums par dinamiskāku valdības tēriņu pieaugumu. Gaidāms, ka arī 2019. un 2020. gadā fiskālā nostāja vidēji būs neitrāla, jo paredzams, ka turpmāko tiešo nodokļu un sociālo nodrošināšanas iemaksu samazinājumu kompensēs lēnāka valdības tēriņu palielināšanās.

Paredzams, ka valdības budžeta deficīta un parāda rādītājiem iespēju aplēšu periodā būs raksturīga lejupvērstā tendence. Fiskālās iespēju aplēses ietver pakāpenisku valdības budžeta deficīta sarukumu iespēju aplēšu periodā, un to galvenokārt noteiks cikliskā komponenta uzlabošanās un procentu maksājumu samazināšanās, ko daļēji kompensē cikliski koriģētās sākotnējās bilances neliela pasliktināšanās. Gaidāms, ka valdības parāda attiecība pret IKP iespēju aplēšu periodā saglabās tendenci samazināties un to veicinās labvēlīgā procentu likmju un izaugsmes starpība⁶ un sākotnējās bilances uzlabošanās. Salīdzinājumā ar 2018. gada marta iespēju aplēsēm budžeta deficīta perspektīva mainījies tikai nedaudz, bet parāda attiecība pret IKP koriģēta un nedaudz palielināta galvenokārt mazāk labvēlīgas procentu likmju un izaugsmes starpības dēļ.

3. ielikums

Jūtīguma analīze

Iespēju aplēses galvenokārt balstās uz tehniskiem pieņēmumiem par noteiktu galveno mainīgo lielumu attīstību. Tā kā daži no šiem mainīgajiem var būtiski ietekmēt euro zonas iespēju aplēses, šo aplēšu jutīguma izpēte attiecībā uz pamatā esošo pieņēmumu alternatīvām attīstības tendencēm var palīdzēt analizēt ar iespēju aplēsēm saistītos riskus. Šajā ielikumā aplūkota ar dažiem galvenajiem pamatā esošajiem pieņēmumiem saistītā nenoteiktība un ar šiem mainīgajiem saistītais iespēju aplēšu jutīgums.

1) Alternatīva naftas cenu attīstība

Alternatīvi naftas cenu modeļi norāda uz risku, ka naftas cenas iespēju aplēšu periodā varētu būt augstākas, nekā liecina biržā tirgoto naftas nākotnes līgumu cenas. Pamataplēšu sagatavošanā izmantotie tehniskie pieņēmumi par naftas cenu attīstību, kas balstās uz naftas nākotnes darījumu tirgiem, paredz naftas cenu krituma tendenci (*Brent* jēlnaftas cena 2020. gada

⁶ Starpību aprēķina kā parāda atlikuma nominālās efektīvās procentu likmes un nominālā IKP kāpuma tempa starpību.

beigās – aptuveni 67 ASV dolāri par barelu). Šāda biržā tirgoto naftas nākotnes līgumu cenu tendence atbilst spēcīgam naftas pieprasījuma kāpumam pasaulē. Šāds scenārijs saistīts ar straujāku globālo ekonomisko izaugsmi. Runājot par piedāvājuma puses faktoriem, biržā tirgoto naftas nākotnes līgumu cenas arī, iespējams, atspoguļo to, ka ar slānekļa naftas ražošanas paplašināšanos ASV saistīto lejupvērsto ietekmi uz naftas cenām daļēji kompensē ģeopolitiskā spriedze un OPEC un dažu ārpus OPEC esošo valstu ražotāju vienošanās samazināt ražošanu. Vairāki alternatīvie modeļi, ko ECB speciālisti⁷ izmantojuši, lai prognozētu naftas cenas iespēju aplēšu periodā, norāda uz augstākām naftas cenām, nekā pieņemts tehniskajos pieņēmumos. Šajos modeļos iegūtas alternatīvas naftas cenu tendences īstenošanās, kuras gadījumā naftas cenas līdz 2020. gadam būtu par 8.8% augstākas, nekā pieņemts pamataplēsē, mazliet kavētu reālā IKP pieaugumu (par mazāk nekā 0.1 procentu punktu 2019. un 2020. gadā), taču ietvertu straujāku SPCI inflācijas kāpumu (par 0.1 procentu punktu 2019. gadā un par 0.2 procentu punktiem 2020. gadā).

2) Alternatīva valūtas kursa attīstība

Šī jutīguma analīze aplūko ietekmi, ko radītu euro kursa kāpums. Viens no valūtas kursa kāpuma riska avotiem ir spēcīgāka, nekā gaidīts, euro zonas tautsaimniecības atveseļošanās, kas izraisa augšupvērstu inflācijas spiedienu. Šis scenārijs atbilst no iespēju līgumiem iegūto riska neitrālo euro kursa attiecībā pret ASV dolāru blīvumu sadalījumam 2018. gada 22. maijā, kas nepārprotami liecina par euro kursa kāpumu. Attiecīgās sadalījuma rindas 75. percentile norāda, ka euro kurss attiecībā pret ASV dolāru 2020. gadā pieaugs līdz 1.36 (par 14.8% augstāks nekā pamataplēsē attiecīgajam gadam izmantotais pieņēmums). Atbilstošais pieņēmums par euro nominālo efektīvo kursu atspoguļo vēsturiskās tendences, saskaņā ar kurām euro kursa attiecībā pret ASV dolāru pārmaiņas atbilst efektīvā kursa pārmaiņām ar elastību pavisam nedaudz virs vienas puses. Šajā scenārijā ar vairākiem speciālistu makroekonomiskajiem modeļiem iegūto rezultātu vidējie rādītāji liecina, ka 2019. gadā reālā IKP pieaugums būs par 0.5 procentu punktiem mazāks un 2020. gadā – par 0.3 procentu punktiem mazāks. SPCI inflācija gan 2019., gan 2020. gadā būtu par 0.5 procentu punktiem zemāka.

4. ielikums

Citu institūciju prognozes

Pieejamas vairākas starptautisko organizāciju un privātā sektora institūciju sagatavotās prognozes euro zonai. Taču šīs prognozes nav precīzi salīdzināmas cita ar citu vai ar Eurosistēmas speciālistu makroekonomiskajām iespēju aplēsēm, jo tās nav sagatavotas vienā laikā. Turklāt to pieņēmumi par fiskālajiem, finanšu un ārējiem mainīgajiem lielumiem, t.sk. naftas un citu izejvielu cenām, iegūti, izmantojot atšķirīgas (daļēji nenorādītas) metodes. Visbeidzot, dažādās prognozēs izmantotas atšķirīgas metodes datu korigēšanai atbilstoši darbadienu skaitam (sk. tabulu).

⁷ Sk. ECB 2015. gada "Tautsaimniecības Bijetena" Nr. 4 rakstā *Forecasting the price of oil* ("Naftas cenas prognozēšana") aplūkoto četru modeļu kombināciju.

Kā norādīts tabulā, pašlaik pieejamās citu institūciju reālā IKP pieauguma un SPCI inflācijas iespēju aplēses nepārsniedz Eurosistēmas speciālistu iespēju aplēšu diapazonus (tabulā sniegti iekavās).

Euro zonas reālā IKP pieauguma un SPCI inflācijas prognožu salīdzinājums

(gada pārmaiņas; %)

	Publiskošanas datums	IKP pieaugums			SPCI inflācija		
		2018	2019	2020	2018	2019	2020
Eurosistēmas speciālistu iespēju aplēses	2018. gada jūnijs	2.1 [1.8–2.4]	1.9 [0.9–2.9]	1.7 [0.6–2.8]	1.7 [1.6–1.8]	1.7 [1.0–2.4]	1.7 [0.9–2.5]
Eiropas Komisija	2018. gada maijs	2.3	2.0	–	1.5	1.6	–
OECD	2018. gada maijs	2.2	2.1	–	1.6	1.8	–
<i>Euro Zone Barometer</i>	2018. gada maijs	2.3	1.9	1.6	1.5	1.5	1.8
<i>Consensus Economics</i> prognozes	2018. gada maijs	2.3	1.9	1.4	1.5	1.5	1.7
<i>Aptauja Survey of Professional Forecasters</i>	2018. gada aprīlis	2.4	2.0	1.6	1.5	1.6	1.7
SVF	2018. gada aprīlis	2.4	2.0	1.7	1.5	1.6	1.8

Avoti: Eiropas Komisijas ekonomiskās prognozes, 2018. gada pavasarī; SVF Pasaules tautsaimniecības perspektīvas, 2018. gada aprīlis; OECD Tautsaimniecības perspektīvas, 2018. gada maijs; *Consensus Economics* prognozes, 2018. gada maijs; *Consensus Economics* 2020. gada rādītājs ņemts no 2018. gada aprīļa ilgtermiņa prognožu apsekojuma; *MJEconomics for the Euro Zone Barometer*, 2018. gada maijs; ECB aptauja *Survey of Professional Forecasters*, 2018. gada aprīlis.

Piezīmes. Gan Eurosistēmas un ECB speciālistu makroekonomiskajās iespēju aplēsēs, gan OECD prognozēs uzrādīts atbilstoši darbadienu skaitam koriģēts gada pieauguma temps, bet Eiropas Komisija un SVF gada pieauguma tempu uzrāda, neveicot korekcijas atbilstoši darbadienu skaitam gadā. Citās prognozēs nav norādīts, vai tajās uzrādītie dati ir vai nav koriģēti atbilstoši darbadienu skaitam.

© Eiropas Centrālā banka, 2018

Pasta adrese: 60640 Frankfurt am Main, Germany

Tālrunis: +49 69 1344 0

Interneta vietne: www.ecb.europa.eu

Visas tiesības rezervētas. Atļauta pārpublicēšana izglītības un nekomerciālos nolūkos, norādot avotu.

ISSN 2529-4733 (pdf)

ES kataloga Nr. QB-CF-18-001-LV-N (pdf)